

Kwartaalmonitor Horeca

Derde kwartaal 2015

Omzetgroei horeca sinds medio 2013

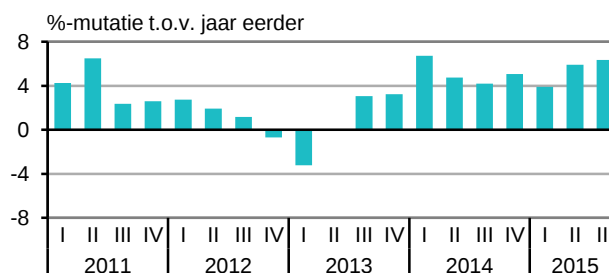
- Omzetontwikkeling horeca: Hoogste omzetgroei bij hotels
- Prijzen, vacatures en faillissementen: Prijsstijging horeca ook derde kwartaal 2015 gematigd
- Vertrouwen en verwachtingen horecaondernemers: Vertrouwen horecaondernemers verder gegroeid
- Hotels: Grootste omzetgroei in jaren
- Eet- en drinkgelegenheden: Al 10 kwartalen groei omzet restaurants
- Bestedingen huishoudens en consumentenvertrouwen: Consumptie huishoudens groeit verder
- Uitgelicht: Meer starters, minder stoppers

In het derde kwartaal van 2015 is de omzet van de horeca¹⁾ met 6,4 procent gestegen ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Dit is het negende kwartaal op rij met groei.

De omzetgroei van het eerste en tweede kwartaal van 2015 zette door in het derde kwartaal. Ook de werkgelegenheid en het aantal starters in de horeca ontwikkelen zich gunstig. Verder is het ondernemersvertrouwen voor een vierde kwartaal positief. Eerder meldde CBS al dat het aantal hotelovernachtingen in de eerste twee maanden van dit kwartaal hoger was dan dezelfde maanden vorig jaar. Het aantal faillissementen was nagenoeg even groot als een kwartaal eerder.

Horeca¹⁾ Traditionele horeca, inclusief verblijfsrecreatie, kantines en catering

Omzetontwikkeling horeca

Bron: CBS

[StatLine: Horeca; omzetontwikkeling](#)

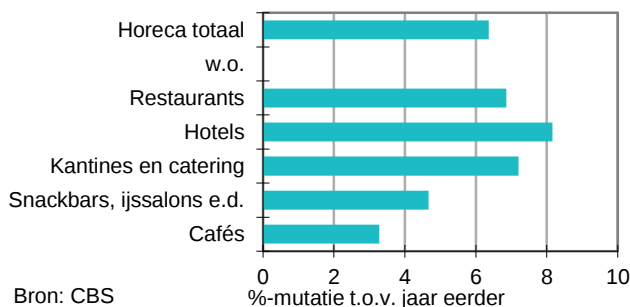
Omzetontwikkeling horeca

Hoogste omzetgroei bij hotels

Alle branches binnen de horeca boekten dit kwartaal een omzetgroei van minimaal 3 procent. De grootste groeiers waren de hotels (8,2 procent), gevolgd door kantines en catering (7,2 procent). Bij de restaurants steeg de omzet met 6,9 procent. Snacks en ijsjes gingen opnieuw goed over de toonbank en zorgden voor een positieve ontwikkeling van 4,7 procent. De cafés deden het ook weer goed met een stijging van 3,3 procent. Wel was er een lichte afname van het aantal bedrijven in deze deelbranche.

Over heel 2014 groeide de omzet met 5,1 procent. Het gemiddelde over de eerste drie kwartalen van 2015 komt uit op 5,4 procent. Het jaar 2015 blijft daarmee licht achter bij 2014.

Omzetontwikkeling, 2015-III

Bron: CBS

[StatLine: Horeca; omzetontwikkeling](#)

Prijzen, vacatures en faillissementen

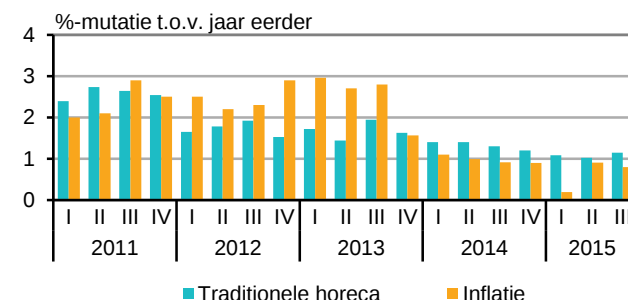
Prijsstijging horeca ook derde kwartaal 2015 gematigd

De prijzen in de traditionele horeca²⁾ lagen 1,1 procent hoger dan een jaar eerder. Dit betekent dat de omzetgroei (6,4 procent), net als vorig kwartaal, voor het grootste deel voortkomt uit de verkoop van meer overnachtingen en consumpties.

De laatste 15 kwartalen is de prijsstijging niet boven de 2 procent uitgekomen. Toch stijgen de prijzen in de horeca al bijna 2 jaar meer dan de inflatie. De oorzaak hiervan ligt voornamelijk in de historisch lage inflatie van (vooral) 2015, die voor een belangrijk deel wordt veroorzaakt door de lage olieprijsen. Dit kwartaal lag de prijsstijging in de horeca 0,3 procentpunt boven de inflatie.

²⁾ Hotels (inclusief pensions en conferentieoordelen), restaurants, snackbars (inclusief lunchrooms en fastfoodrestaurants e.d.) en cafés.

Prijsonwikkeling

Bron: CBS

[StatLine: Horeca; prijzen](#)

[StatLine: Consumentenprijsindex](#)

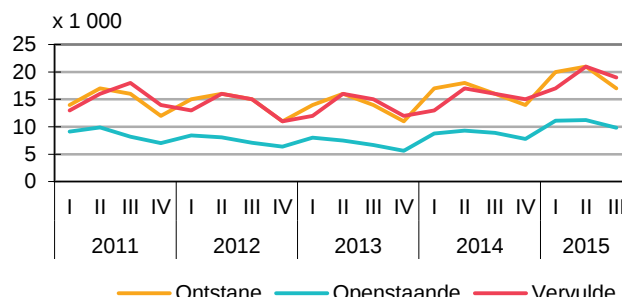
Aantal vervulde vacatures licht gedaald

De omzetgroei in de horeca heeft voor meer werkgelegenheid gezorgd. Er kwamen 17 duizend vacatures bij, in totaal werden 19 duizend openstaande betrekkingen vervuld. Beide cijfers lagen iets hoger dan een jaar geleden, maar lager dan vorig kwartaal. Dit is gebruikelijk in het derde kwartaal, als gevolg van het seizoenpatroon binnen de horecabranche.

De groei ten opzichte van vorig jaar onderstreept dat er meer wordt uitgegeven in de horeca en dat de economie zich herstelt.

Aan het eind van het derde kwartaal stonden er bijna 10 duizend vacatures open, bijna duizend meer dan vorig jaar. Ten opzichte van vorig kwartaal is dit een daling van ongeveer 1 400, ook dit is het resultaat van het seizoenpatroon.

Aantal vacatures

Bron: CBS

[StatLine: Vacatures](#)

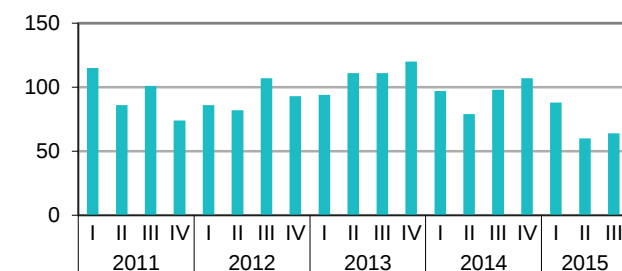
Afname aantal faillissementen stagneert

In het derde kwartaal gingen 64 horecabedrijven failliet, 34 minder dan in hetzelfde kwartaal van vorig jaar. Ten opzichte van het tweede kwartaal waren er 4 faillissementen meer. Daarmee zet de daling van het aantal faillissementen in de horeca niet door.

Toch is dit voor het derde kwartaal een relatief gunstige ontwikkeling, omdat de afgelopen 6 jaren het aantal faillissementen juist in het derde en vierde kwartaal vaak opliepen.

Meer dan de helft van de bedrijven die gedwongen de deuren moesten sluiten waren restaurants. Een kwart van de faillissementen in de horecabranche werd uitgesproken bij cafés, de rest waren cateraars en logiesverstrekkers.

Aantal faillissementen

Bron: CBS

[StatLine: Uitgesproken faillissementen](#)

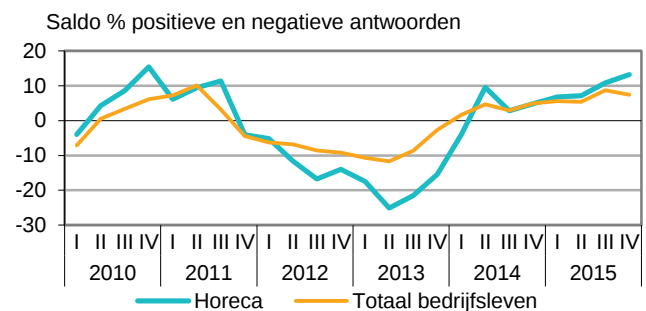
Vertrouwen en verwachtingen horecaondernemers

Vertrouwen horecaondernemers verder gegroeid

Het vertrouwen van de horecaondernemers is, net als vorig kwartaal, verder verbeterd. De stemmingsindicator staat nu op het hoogste niveau sinds begin 2011.

Het ondernemersvertrouwen is samengesteld uit drie (seizoengecorrigeerde) deelindicatoren. De eerste, de ontwikkeling van de omzet in het vorige kwartaal, was minder gunstig. De overige twee, de ontwikkeling van het economisch klimaat in het vorige kwartaal en de verwachting voor de omzet in het vierde kwartaal, zorgden voor de verdere verbetering van het ondernemersvertrouwen.

Ondernemersvertrouwen (seizoengecorrigeerd)

StatLine: Ondernemersvertrouwen Nederland

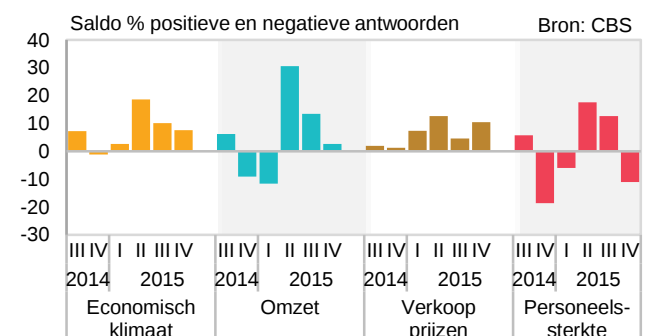
Horecaondernemers positief over het vierde kwartaal

De verwachtingen van horecaondernemers zijn minder positief dan vorig kwartaal. Dit past in het seizoenpatroon. Vergeleken met hetzelfde kwartaal vorig jaar zijn ondernemers juist optimistischer. Vorig jaar hielden ondernemers met positieve en negatieve verwachtingen voor het economisch klimaat in het vierde kwartaal elkaar in evenwicht. Nu is het aantal ondernemers met positieve verwachtingen groter.

Vorig jaar werd voor het vierde kwartaal per saldo een omzetsdaling verwacht, nu is er een nipte meerderheid die rekt op een omzetgroei. Net als vorig jaar is de verwachting dat minder personeel nodig is, maar over het geheel genomen is het aantal ondernemers dat denkt dat de personeelssterkte gaat slinken kleiner dan vorig jaar.

Per saldo verwachten horecaondernemers hun prijzen te verhogen in het vierde kwartaal.

Verwachtingen horeca

StatLine: Conjunctuurenquête Nederland

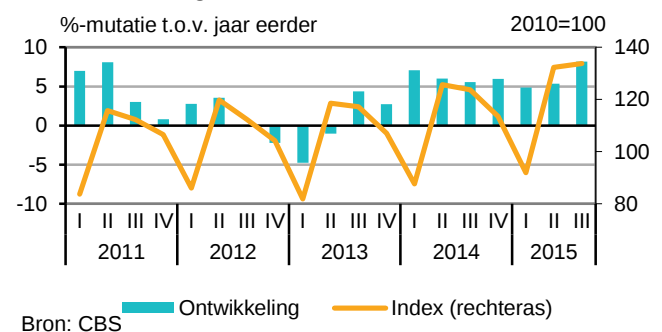
Hotels

Grootste omzetgroei in jaren

De omzet van hotels, inclusief pensions en conferentieoord, steeg voor het negende kwartaal achtereen ten opzichte van een jaar eerder. De groei kwam uit op 8,2 procent vergeleken met het derde kwartaal in 2014. Dit is de grootste omzetsijging sinds eind 2010. Het indexcijfer voor de ontwikkeling van de hotelbranche komt hiermee op een recordhoogte van de afgelopen 10 jaar, met 133,8.

In de hotelbranche gingen 7 bedrijven failliet in het derde kwartaal, 2 meer dan in het eerste kwartaal, maar 1 minder dan een jaar eerder. Over heel 2014 sloten 32 hotels de deuren wegens faillissement. Na drie kwartalen in dit jaar staat dit aantal op 19.

Omzetontwikkeling hotels

StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

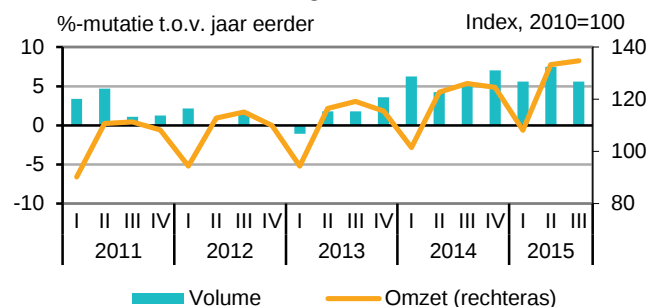
Eet- en drinkgelegenheden

Al 10 kwartalen groei omzet restaurants

Ten opzichte van het derde kwartaal van 2014 is de omzet van restaurants 6,9 procent gegroeid. De prijsstijging in deze deelbranche bedroeg dit kwartaal 1,2 procent, dat is 0,2 procent hoger dan vorig kwartaal. Dit betekent dat het volume, het aantal verkochte consumpties, met 5,6 procent is toegenomen.

Hiermee boekten restaurants voor het tiende kwartaal op rij omzet- en volumegroei. De index van de omzet kwam uit op 134,7. Daarmee wordt het record van vorig kwartaal opnieuw overtroffen en is het fors hoger dan in dezelfde periode in eerdere jaren. In het derde kwartaal gingen 35 restaurants failliet. Dit is 7 meer dan in het tweede kwartaal. Ten opzichte van het derde kwartaal van vorig jaar daalde het aantal gefailleerde bedrijven met 20.

Volume- en omzetontwikkeling restaurants

Bron: CBS

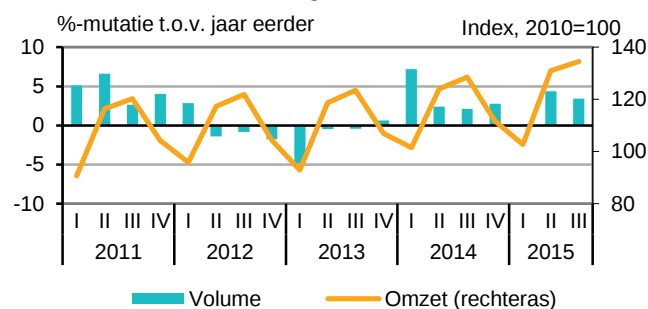
StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

Snackverkoop houdt omzetgroei vast

Ook de cafetaria's, lunchrooms, snackbars en dergelijke boeken al ruim 2 jaar een omzetstijging ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder. Er werd het derde kwartaal 4,7 procent meer omgezet. Hiervan kwam 3,4 procent voor rekening van het aantal verkochte consumpties. De prijzen van snacks en ijsjes stegen dit kwartaal gemiddeld namelijk met 1,2 procent ten opzichte van vorig jaar.

Moesten in het vorige kwartaal nog 7 bedrijven de deuren sluiten, in dit kwartaal werd voor 6 bedrijven een faillissement uitgesproken. Ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar geleden, toen 11 bedrijven failliet gingen, betekent dit een daling van 5.

Volume- en omzetontwikkeling snackbars

Bron: CBS

StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

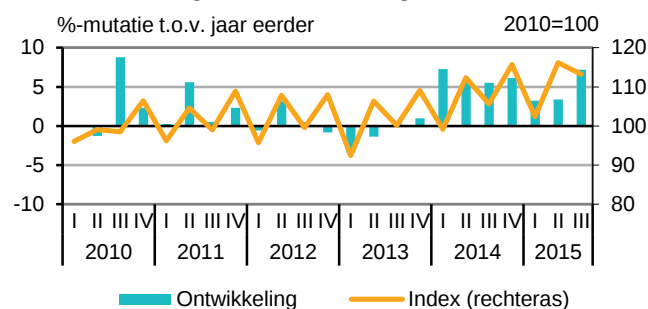
Fors hogere omzet voor kantines en catering

In het derde kwartaal van 2015 was de omzet van kantines en catering 7,2 procent hoger dan een jaar eerder. Toen was die groei, met 5,5 procent, ook al flink. Vergeleken met het vorige kwartaal daalde de index van 116,5 naar 113,2. Toch is dat het hoogste cijfer van alle derde kwartalen sinds 2005.

Anders dan de meeste horecabranches, die een piek kennen in het derde kwartaal, moeten kantines en catering het vooral hebben van het tweede en vierde kwartaal.

In het derde kwartaal gingen 7 kantine- of cateringbedrijven failliet. Een jaar eerder waren dat er 5. In het tweede kwartaal gingen er 3 op de fles, maar het aantal blijft op een laag niveau.

Omzetontwikkeling kantines en catering

Bron: CBS

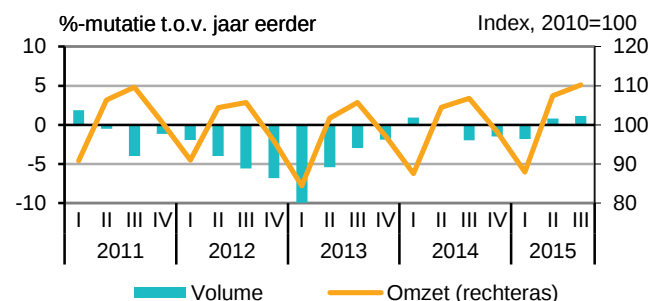
StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

Meer consumpties verkocht in cafés

De omzet van cafés kwam 3,3 procent hoger uit dan een jaar eerder. De prijsstijging in dezelfde periode was 2,1 procent. In het derde kwartaal werd er in cafés dan ook meer geconsumeerd dan een jaar eerder. Het volume van de verkopen steeg met 1,2 procent. Ook het vorige kwartaal was met een stijging van 0,8 procent al sprake van volumegroei. Sinds 2006 was zo'n aaneengesloten periode van groei niet meer voorgekomen. Dit heeft onder meer te maken met de prijsstijgingen in cafés. De laatste twee kwartalen zijn deze het geringst in bijna 10 jaar.

Er werden 20 cafés failliet verklaard, 6 minder dan het vorige kwartaal. Dit is het laagste aantal sinds het derde kwartaal van 2013.

Volume- en omzetontwikkeling cafés

Bron: CBS

StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

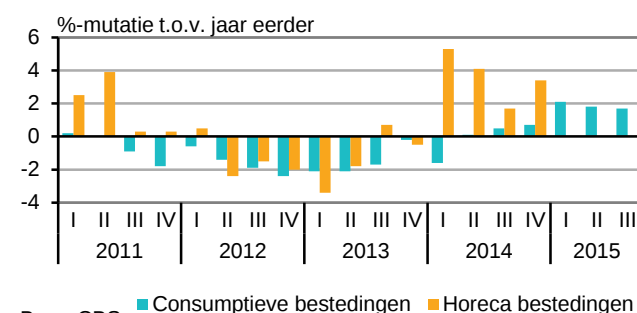
Bestedingen huishoudens en consumentenvertrouwen

Consumptie huishoudens groeit verder

Huishoudens hebben in het derde kwartaal van 2015 1,7 procent meer besteed aan goederen en diensten dan een jaar eerder. Dit is in lijn met de lichte verbetering van de werkgelegenheid en het herstel op de woningmarkt. Ook het consumentenvertrouwen verbeterde in het derde kwartaal verder en bereikte in november 2015 het hoogste niveau in ruim 8 jaar.

Consumenten gaven in het derde kwartaal van 2015 vooral meer uit aan kleding, meubels en elektrische apparaten. Ook besteedden ze aanzienlijk meer aan auto's dan een jaar eerder. Ten slotte gaven consumenten meer uit aan diensten, zoals woninghuur, reizen met openbaar vervoer, bezoek aan restaurant of kapper, en verzekeringen.

Binnenlandse consumptie door huishoudens (volume)

Bron: CBS

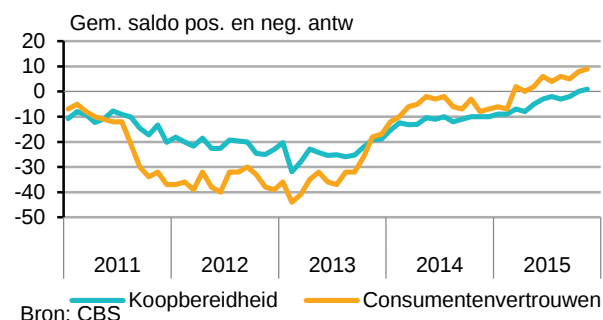
StatLine: Bestedingen; consumptie huishoudens

Consument positief, koopbereidheid ook

De afgelopen drie maanden is het vertrouwen van consumenten verder verbeterd. In augustus en september was dat achtereenvolgens 5 en 8. In november steeg dit naar 9, het hoogste niveau in ruim 8 jaar tijd. Hiermee ligt het consumentenvertrouwen ruim boven het gemiddelde van de afgelopen twintig jaar (-8). Het consumentenvertrouwen is gebaseerd op het oordeel van consumenten over de algemene economische situatie en op hun oordeel over de eigen financiële situatie (de koopbereidheid). Over de economie zijn consumenten sinds maart per saldo positief.

De deelindicator Koopbereidheid is in november voor het eerst in ruim 8 jaar per saldo positief. De koopbereidheid kwam uit op 1. Eind 2014 was dat nog -10. Het gemiddelde over de afgelopen twintig jaar staat op -4.

Koopbereidheid consumentenvertrouwen (seizoengecorrigeerd)

Bron: CBS

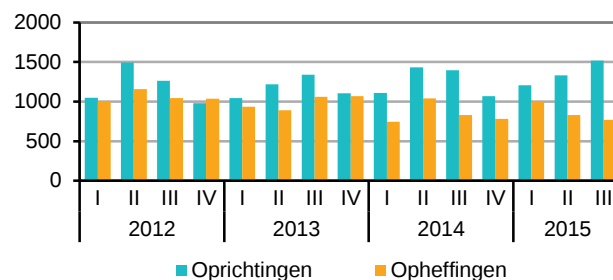
StatLine: Consumentenvertrouwen

Uitgelicht

Meer starters, minder stoppers

In de horeca zijn ruim 1 500 nieuwe bedrijven gestart, een toename van bijna 9 procent ten opzichte van het aantal starters in hetzelfde kwartaal vorig jaar. Verder zijn er zo'n 800 horecabedrijven opgeheven tijdens het afgelopen kwartaal, een afname van ruim 7 procent ten opzichte van een jaar eerder. Het aantal starters nam het meest toe bij hotels en bij restaurants en andere eetgelegenheden. Het aantal stoppers is het grootst bij de cafés. De aantallen startende en stoppende horecabedrijven lopen sinds begin dit jaar ieder kwartaal verder uiteen, een teken dat de horeca verder aantrekt. In totaal zijn er in deze branche aan het eind van het derde kwartaal 51 320 bedrijven actief, een kleine 4 procent meer bedrijven dan een jaar geleden.

Aantal oprichtingen en opheffingen

Bron: CBS

[Statline: Bedrijven; oprichtingen](#)

[Statline: Bedrijven; opheffingen](#)

Opmerkingen betreffende deze publicatie

- Deze publicatie is samengesteld op basis van cijfers die op 27 november 2015 beschikbaar waren.
- Door gewijzigde methodiek, is de reeks omzet horeca per 2014 herzien. Zie voor verdere informatie de toelichting van [StatLine: Horeca; omzetontwikkeling](#).
- De cijfers in deze publicatie zijn niet gecorrigeerd voor seizoeninvloeden. Indien dit wel het geval is, staat dit aangegeven in de tekst/grafiek.

Colofon

Tekst sector bedrijfsstatistieken Den Haag (EBD)

Datum 7 december 2015

Meer informatie

CBS Infoservice: [infoservice online](#)

Telefonisch: 088 5707070

Media:

CBS Persdienst: persdienst@cbs.nl

Telefonisch: 070 3374444